

mw. mr. C. Eskes, voorzitter

mr.ir. R.A. Grootoenk

ir. B.L. van Soest

mw. mr. A.P. van Rooden, secretaris

Advies ex artikel 84 Rijksoctrooiwet 1995

Nederlands octrooi **1003408**

Verzoekster : Frames Process Systems B.V., te Zoeterwoude

Gemachtigde : mr.ir. J. van Breda

octrooihouder : Rombout Adriaan Swanborn, te Arnhem

Gemachtigde : ir. P.J. Hylarides

1. Het geding

Verzoekster heeft op 18 april 2000 een verzoekschrift (met als bijlage een proefschrift van de octrooihouder/uitvinder, gepresenteerd op 25 oktober 1988) ingediend, met het verzoek een advies volgens artikel 84 Rijksoctrooiwet 1995 (ROW 95) uit te brengen omtrent de toepasselijkheid van de in
5 artikel 75, eerste lid, ROW 95 genoemde nietigheidsgronden op het Nederlandse octrooi 1003408.

Octrooihouder heeft het verzoek beantwoord op 5 juni 2000, onder het overleggen van 3 sets conclusies (bijlagen A-C) en een bijlage betreffende de Axiflow cyclone met figuren 3-21.

Vervolgens heeft octrooihouder bij brief van 22 juni 2000 een akte van afstand toegezonden en daarbij zijn octrooi beperkt tot 9 gewijzigde conclusies, met een gewijzigde beschrijving.

Verzoekster heeft een nadere reactie toegezonden bij brief van 31 juli 2000, onder bijvoeging van een eerder door het Bureau I.E. uitgebracht nietigheidsadvies d.d. 14 juni 2000 met betrekking tot het onderhavige octrooi, alsmede een paper gepresenteerd tijdens een seminar in Essen op 21 februari 1994. Verzoekster heeft nog een brief toegezonden op 3 augustus 2000, waarop door octrooihouder gereageerd is bij brief van 7 september 2000.

Ter hoorzitting van 4 oktober 2000 hebben partijen hun standpunt doen bepleiten, verzoekster door mr.ir. J. van Breda, vergezeld van de heer J. Mooijer, octrooihouder door ir. P.J. Hylarides, waarbij namens beide partijen pleitnota's zijn overgelegd.

De inhoud van vorengenoemde stukken wordt als hier ingelast beschouwd.

2. De feiten

Octrooihouder is rechthebbende op het Nederlands octrooi 1003408, hem op een aanvraag van 24 juni 1996 op de voet van de ROW 95 voor 20 jaar verleend voor een "Inrichting en werkwijze voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel".

Het octrooi telde aanvankelijk 11 conclusies, welk aantal bij de genoemde beperking van 22 juni 2000 is teruggebracht tot 9, waarvan conclusie 1 als volgt luidt:

1. *Inrichting voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel omvattende:*

- *een invoer voor invoer van het mengsel;*
- *een in het verlengde van de invoer geplaatst stromingselement met één of meer wervelorganen voor het laten wervelen van het mengsel;*
- *een in het verlengde van het stromingselement geplaatste uitvoer voor uitvoer van de tenminste gedeeltelijk van vloeistof ontdane gasstroom; en*
- *één of meer terugvoerleidingen voor afvoer van de afgescheiden vloeistof en een gedeelte van de gasstroom, waarbij de terugvoerleidingen zijn aangesloten op een centraal in het stromingselement aangebracht kanaal;*
- *anti-kruipstroombiddelen voor het vermijden van kruipstroom langs het stromingselement; met het kenmerk, dat de anti-kruipstroombiddelen een afgeknot kegelvormig anti-kruipstroomelement nabij het uitlaateinde van het kanaal omvatten.*

Van de overige conclusies zijn de conclusies 2 t/m 6 gericht op een nadere uitwerking van conclusie 1, is conclusie 7 gericht op een werkwijze en zijn de conclusies 8 en 9 gericht op een systeem voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel uit een boorput in de aardkorst.

3. De door verzoekster aangevoerde nietigheidsgronden

Door verzoekster zijn de volgende bezwaren aangevoerd:

1. De beschrijving en conclusies van het octrooi zijn niet zodanig duidelijk, dat de uitvinding voor een deskundige nawerkbaar is.
2. De materie van de conclusies is niet nieuw en/of inventief, gezien het bekende uit het proefschrift van de uitvinder al dan niet in combinatie met het bekende uit het paper van 21 februari 1994 of de Europese octrooiaanvraag 0436973.
3. Het onderwerp van conclusie 7 wordt niet gedekt door de oorspronkelijke stukken van de aanvraag.
4. Conclusie 1 is verruimd ten opzichte van het octrooi zoals verleend.

4. Het verweer van octrooihouder

Octrooihouder heeft de nieuwheid en inventiviteit van de aangevallen conclusies staande gehouden en heeft daarbij benadrukt dat, anders dan bij de bekende uitvoering volgens de Europese aanvraag 0436973, bij de voorgestelde inrichting afgeplat conische delen voorzien zijn aan de uitlaatzijde van het kanaal. Dit berust volgens octrooihouder op het inventieve inzicht dat voorkomen moet worden dat het uitstromende gas de langs het stromingslichaam kruipende vloeistof meesleurt, waardoor het scheidingsrendement zou verminderen. Dit inzicht, aldus octrooihouder, wordt op geen enkele wijze in de geciteerde stand van de techniek tot uiting gebracht.

5. Het advies van het Bureau I.E.

5.1 De uitsluitende rechten van het octrooi

Door de op 22 juni 2000 ingediende akte houdende gedeeltelijk afstand van recht, waarbij nieuwe conclusies 1-9 zijn ingediend, zijn de oorspronkelijke conclusies 1-11 van het octrooi vervallen, en de sets conclusies (bijlagen A-C) als overgelegd met het antwoord van de octrooihouder van 5 juni 2000, achterhaald. Het Bureau zal zich dan ook beperken tot een beoordeling van de geldende conclusies 1-9 d.d. 22 juni 2000. In de bij deze conclusies behorende beschrijving wordt als uitgangspunt besproken het proefschrift getiteld "A new approach to the design of gas-liquid separators for the oil industry" van de octrooihouder/uitvinder.

5.2 Nawerkbaarheid

Volgens verzoekster leest men uit conclusie 1 en de beschrijving dat de via langssleuven 9 afgescheiden vloeistof weer teruggebracht wordt in de gasstroom C, zodat met de inrichting geen scheiding van vloeistof en gas bereikt wordt.

Het Bureau kan verzoekster in deze lezing niet volgen. Conclusie 1 vermeldt slechts dat de inrichting voorzien is van een terugvoerleiding die dient voor afvoer van de afgescheiden vloeistof. Een deskundige vindt in de beschrijving voldoende aanwijzingen om te begrijpen dat dit niet betekent dat de afgescheiden vloeistof wordt teruggebracht in de gasstroom C, ook al staat dit niet met zoveel woorden in de

conclusie vermeld. Een dergelijke aanwijzing is te vinden op blz. 2, regel 37-blz.3 regel 4 (en overigens ook in conclusie 7) ”--- en de afgescheiden vloeistof en een gedeelte van de gasstroom wordt afgevoerd resp. wordt teruggevoerd via een of meer terugvoerleidingen, die zijn aangesloten op een centraal in het stromingselement aangebracht kanaal”. Deze zin kan niet anders betekenen dan dat de afgescheiden vloeistof wordt afgevoerd, en een gedeelte van de gasstroom wordt teruggevoerd.

Tenslotte mag niet uit het oog worden verloren, dat gas/vloeistofscheiders van het onderhavige type bekend zijn uit het voornoemde proefschrift, op de markt worden gebracht en in de praktijk worden toegepast (zie bijvoorbeeld het paper gepresenteerd tijdens het seminar in Essen). Onder deze omstandigheden is niet vol te houden dat het de gemiddelde vakman niet duidelijk zou zijn hoe deze scheiders werken, zelfs als aangenomen wordt dat in het octrooi de constructie summier is beschreven. Het Bureau acht derhalve de stukken van het verleende octrooi zodanig duidelijk en volledig, dat een vakman met zijn normale vakkennis de inrichting volgens conclusie 1 kan toepassen.

5.3 Nieuwheid/inventiviteit

15 **Conclusie1.**

Verzoekster heeft gesteld dat conclusie 1 niet inventief is op grond van combinatie van het proefschrift met ofwel het eerder genoemde paper ofwel de Europese aanvraag 0436973.

Het Bureau acht uit het proefschrift, behalve de aanhef van conclusie 1, eveneens bekend dat de anti-kruipstroommiddelen een anti-kruipstroomelement nabij het uitlaateinde van het kanaal omvatten.

Volgens octrooihouder verschilt de inrichting volgens conclusie 1 van de uit het proefschrift bekende inrichting daarin dat bij de bekende inrichting de anti-kruipstroommiddelen gevormd worden door een flens die aangebracht is op een axiaal uit het stromingslichaam, tot voorbij de stroomafwaartse zijde van dit lichaam uitstekende pijp, terwijl de geoctrooieerde inrichting voorzien zou zijn van een anti-kruipstroommiddel als afgebeeld in de figuren 1 en 2 van het octrooi, dat wil zeggen direct aan de stroomafwaartse zijde van het stromingselement geplaatst, zonder axiaal uitstekende pijp.

Het Bureau deelt deze zienswijze niet. In conclusie 1 staat namelijk niet dat de anti-kruipstroommiddelen direct aan de stroomafwaartse zijde van het stromingselement geplaatst zijn, maar slechts dat “de anti-kruipstroommiddelen een anti-kruipstroomelement nabij het uitlaateinde van het kanaal omvatten”. Uit de figuurbeschrijving en de tekening is duidelijk dat met “het kanaal” wordt bedoeld het inwendige kanaal 6 in het stromingslichaam 4. Bij de inrichting volgens figuur 8. 6B van het proefschrift bevindt zich het einde van het kanaal dat door het stromingslichaam loopt, aan het linker uiteinde van het pijpvormige deel dat deel uitmaakt van het stromingslichaam. Nabij het einde van dit kanaal is ook het anti-kruipstroomelement, in de vorm van een flens, aangebracht.

Het Bureau merkt nog op dat ook al zou in conclusie 1 de maatregel opgenomen zijn dat de anti-kruipstroommiddelen direct aan de stroomafwaartse zijde van het stromingselement geplaatst zijn, in dat

geval enig technisch voordeel van deze maatregel in de beschrijving niet wordt aangegeven. Aannemelijk is slechts dat een dergelijke maatregel van invloed zou zijn op het stromingspatroon van het gas/vloeistofmengsel, maar een aanwijzing dat hiermee een betere werking van de inrichting in vergelijking met de inrichting volgens het proefschrift wordt verkregen is in de beschrijving niet aanwezig.

Als enig verschil met de inrichting volgens het proefschrift resteert derhalve in conclusie 1 dat het anti-kruipstroomelement afgeknot kegelvormig is.

Welke van de op blz. 2, regels 20-25 van de beschrijving genoemde voordelen met deze specifieke vorm worden bereikt staat niet expliciet vermeld, maar gezien het feit dat door een dergelijke afgeschuinde vorm van het anti-kruipstroomelement de doorstroming van het gas gunstig wordt beïnvloed, ligt het volgens het Bureau voor de hand dat daardoor aan het hoge scheidingsrendement (regels 21/22) en aan de lage spanningsval (regel 23) van de inrichting wordt bijgedragen.

Het Bureau is van oordeel dat uit het meergenoemde paper op zichzelf bekend is dat een inrichting voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel uitgerust is met een anti-kruipstroomelement dat afgeknot kegelvormig is (zie fig. 10a op blz. 6). Tegenover de stelling van octrooihouder dat figuur 10a slechts een schematische tekening is waaruit geen constructieve details zijn op te maken, merkt het Bureau op dat een deskundige die beschikt over de kennis van het proefschrift zeker in staat is om in figuur 10a van het paper o.a. een invoer, een uitvoer, en een in het verlengde van de invoer geplaatst stromingselement met een centraal daarin aangebracht kanaal te herkennen, en daarna ook geen moeite zal hebben om een afgeknot kegelvormig anti-kruipstroomelement te onderscheiden.

Bovendien is ook bij de uit de Europese octrooiaanvraag 0436973 bekende gas/vloeistofafscheider sprake van anti-kruipstroomelementen in de vorm van afgeknot kegelvormige mofgedeelten 12 en 13 (zie figuur 1 van deze publicatie).

Een deskundige die voor het probleem wordt gesteld om bij de inrichting voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel volgens het proefschrift een hoog scheidingsrendement en een lage spanningsval te realiseren, zal zich naar het oordeel van het Bureau zeker oriënteren in literatuur die tijdens seminars op het vakgebied van gas-transmissie gepresenteerd wordt en daarbij het hierboven genoemde paper aantreffen. In het paper wordt eenzelfde soort inrichting als die volgens het proefschrift beschreven. Na het zien van figuur 12 van het paper, waaruit blijkt dat de inrichting die in het paper beschreven wordt een hoog scheidingsrendement (“separation efficiency”) en een lage spanningsval (“pressure drop”) heeft, zal de deskundige, zich realiserend dat de afgeknotte kegelvorm van het anti-kruipstroomelement het stromingspatroon van het gas beïnvloedt, verwachten dat door die vorm tevens het scheidingsrendement en de spanningsval van de inrichting gunstig worden beïnvloed. Daarom dringt het

toepassen van de uit figuur 10a van het paper op zichzelf bekende afgeknotte kegelvorm bij het anti-kruipstroomelement van de inrichting volgens het proefschrift zich als het ware op aan de deskundige, en leidt met het daarvan te verwachten effect tot de inrichting volgens de hoofdconclusie. Deze toepassing is derhalve niet inventief.

5 De hoofdconclusie voldoet daarom niet aan de voorwaarde van inventiviteit.

Nieuwheid van conclusie 1.

Door verzoekster is tijdens de hoorzitting nog opgemerkt dat conclusie 1 niet nieuw is, omdat zowel de aanhef als het onderscheidend kenmerk uit het paper bekend is. Zoals hierboven reeds aangegeven heeft
 10 octrooihouder gewezen op het feit dat figuur 10a op blz. 6 van de paper slechts een principe schets is. Volgens octrooihouder zal een vakman bij het aanschouwen van deze schets niet op de gedachte komen, dat de uitsteeksels aan het uiteinde van een schematisch afgebeelde en door een stromingslichaam zich uitstreckende pijp een anti kruipstroomelement vormen, laat staan dat dit anti-kruipstroomelement afgeknot kegelvormig is. Het Bureau is van mening dat figuur 10a van het paper in samenhang met de
 15 tekst op blz. 5 en 6 en figuur 9 daarvan, aan een gemiddelde deskundige met zijn normale vakkennis voldoende informatie biedt om in figuur 10a een inrichting die beschikt over alle kenmerken van de hoofdconclusie te onderscheiden, zelfs indien deze deskundige niet beschikt over de specifieke kennis van het proefschrift.

20 **Conclusie 2**

Tegenover het bezwaar van verzoekster dat de kenmerkende maatregel van deze conclusie “waarbij de spanningsgeval in de stroming van het mengsel 30 mbar bedraagt” geen inrichtingskenmerk is maar slechts een gevolg van het bedienen van de inrichting, zodat de conclusie ontoelaatbaar is, heeft octrooihouder ter zitting te kennen gegeven conclusie 2 niet te willen handhaven.

25 Het bureau acht het bezwaar gegrond.

Conclusie 3 betreft het zich over enige afstand buitenwaarts radiaal uitstrekken van het anti-kruipstroomelement ten opzichte van de uitstroomopening van het kanaal. De als anti-kruipstroomelement fungerende flens die wordt getoond in figuur 8.6B van het proefschrift voldoet
 30 duidelijk zichtbaar aan deze kwalificatie.

Conclusie 3 ontbeert daarom nieuwheid.

Conclusie 4 betreffende de gekromde wervelbladen 5 bevat geen nieuwe materie, gezien figuur 8.6B van het proefschrift, waarin dit soort wervelbladen duidelijk waarneembaar is.

Conclusie 5 betreft het terugvoeren van ongeveer 20% van de aangevoerde gasstroom om het scheidingsrendement te verhogen. Deze maatregel is niet bekend uit het proefschrift, maar wel uit het eerder genoemde paper (zie blz. 5, rechterkolom, “The liquid discharge out of the cyclone is “boosted” by a gasflow (that amounts up to 15-20% of the incoming gasflow)”, en blz. 6, linkerkolom, 2^e en 3^e regel vanonder. Op blz. 5 van het paper, rechterkolom, 12^e t/m 9^e regel vanonder, vindt de deskundige de informatie dat deze teruggevoerde gasstroom een gunstige invloed heeft op het scheidingsrendement van een inrichting voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel (“Without the purge gasflow the axial cyclone wil show a less extended turndown range, and its limit droplet size will amount to 15 µm, rather than 3-5 µm, with a purgeflow”). Daarom dringt het terugvoeren van ongeveer 20% van de gasstroom bij de inrichting volgens het proefschrift zich als het ware aan de deskundige op, en leidt met het daarvan te verwachten effect tot de inrichting volgens conclusie 5. Deze toepassing is derhalve niet-inventief.

Conclusie 5 is derhalve niet als inventief aan te merken.

Conclusie 6 beschrijft dat de inwendige diameter van het kanaal 12 mm of meer bedraagt. Deze maatregel is uit het proefschrift, blz. 185, de regels 9-10 (“the passage through the swirl element may not be narrower than 12 mm.”) bekend, en is daarom niet meer als nieuw aan te merken.

Bij het antwoord van octrooihouder zijn als bijlage D de resultaten opgenomen van experimenten, om nader uiteen te zetten dat de maatregelen volgens conclusies 5 en 6 leiden tot een scheidingsinrichting met een uitzonderlijk hoog scheidingsrendement. Om de hierna genoemde redenen zal het Bureau niet nader ingaan op genoemde bijlage D.

Het Bureau is van oordeel dat in het onderhavige geval het later aantonen en vermelden van een verrassend effect ter ondersteuning van de inventiviteit niet toelaatbaar is, omdat men hier te doen heeft met een verleend octrooi waarin - en overigens ook in de oorspronkelijke stukken daarvan - elke aanduiding van zulk een effect en derhalve van de daaraan inherente uitvinding ontbreekt, zodat bij het wel toelaten en (eventueel) deugdelijk bevinden van genoemde bijlage het onderwerp van het octrooi niet meer wordt gedekt door de oorspronkelijk ingediende aanvraag.

Daar komt voor het volgende bij: in zijn antwoord heeft octrooihouder niet beargumenteerd waarom uit bijlage D blijkt dat de maatregelen volgens conclusies 5 en 6 leiden tot een scheidingsinrichting met een hoog scheidingsrendement. Hoewel in het antwoord staat dat octrooihouder de experimenten mondeling zal toelichten, heeft octrooihouder dit tijdens de hoorzitting achterwege gelaten. Nu een dergelijke toelichting ontbreekt en het Bureau lijdelijk dient te zijn is Bijlage D verder buiten beschouwing gelaten.

De **conclusies 8 en 9** hebben betrekking op een systeem voor het behandelen van een gas/vloeistofmengsel uit een boorput in de aardkorst, waarin kort gezegd een aantal gas/vloeistof-scheidingsinrichtingen parallel wordt toegepast. Dergelijke systemen met een aantal parallel opgestelde gas/vloeistofscheiden van het onderhavige type zijn op zichzelf bekend, zoals blijkt uit bijvoorbeeld
 5 figuur 10b van het meergenoemde paper. Door octrooihouder is tijdens de hoorzitting als voordeel van een dergelijk systeem genoemd dat hierin een aanzienlijk aantal gas/vloeistof-scheidingsinrichtingen kunnen worden opgesteld dankzij de compactheid van dergelijke scheidingsinrichtingen. Naar het oordeel van het Bureau levert dit systeem geen ander technisch voordeel op dan met een veelheid van gas/vloeistof-scheidingsinrichtingen volgens de conclusies 1 t/m 6 wordt bereikt. De conclusies 8 en 9
 10 bevatten daarom geen inventieve materie.

5.4 Vindt conclusie 7 steun in de oorspronkelijke stukken?

In **conclusie 7**, die als zodanig niet voorkomt in de oorspronkelijke aanvraag van 24 juni 1996, is de maatregel genoemd dat de kruipstroom van vloeistof bij bepaalde drukwaarden langs het
 15 stromingselement wordt onderbroken. Dit impliceert dat bij sommige drukwaarden de kruipstroom wèl - en bij andere drukwaarden de kruipstroom niet wordt onderbroken. Het Bureau is van oordeel dat omdat hierover in de oorspronkelijke stukken niets terug te vinden is, in conclusie 7 nieuwe materie is toegevoegd.

Het onderwerp van conclusie 7 wordt derhalve niet gedekt door de inhoud van de oorspronkelijk
 20 ingediende aanvraag.

5.5 Verruiming van conclusie 1

In de toelichting bij de gewijzigde conclusies 1-9 van 19 juni 2000 is door octrooihouder gesteld:

“*Conclusie 1 komt overeen met de combinatie van oorspronkelijke conclusie 1 en 4 met de aanvulling
 25 dat de anti-kruipstroommiddelen zijn voorzien nabij het uitlaateinde van het kanaal in het stromingselement, hetgeen is gebaseerd op de oorspronkelijke beschrijving blz. 2, tweede alinea, blz. 3, regels 26-34, en blz. 4, regels 21-33*”.

In de schriftelijke fase van de procedure heeft verzoekster aangevoerd (zie de brief van 3 augustus 2000) dat de huidige conclusie 1 in twee opzichten is verruimd (in de zin van art. 75, lid 1 onder d. :
 30 uitbreiding van de beschermingsomvang), ten eerste doordat nu is bepaald dat de anti-kruipstroommiddelen een afgeknot kegelvormig anti-kruipstroomelement nabij het uitlaateinde van het kanaal omvatten (in plaats van is, zoals in de verleende conclusie 4 was bepaald) en ten tweede doordat thans, zo begrijpt het Bureau, een element ontleend aan de beschrijving (en niet ontleend aan een verleende volgconclusie) als de genoemde aanvulling in conclusie 1 is opgenomen, hetgeen in strijd zou
 35 zijn met HR 9 februari 1996, Spiro Research/Flamco (BIE 1996, pag. 334 e.v.), waaruit verzoekster

afleidt dat een hoofdconclusie die met een akte gedeeltelijke afstand van recht gewijzigd wordt gehandhaafd, slechts de samentrekking kan vormen van conclusies van het oorspronkelijke octrooi.

Het verweer van octrooihouder houdt in dat een dergelijke vergaande stelling niet in het genoemde arrest is te lezen en dat de als verruiming gewraakte passages niet meer inhouden dan in het verleende octrooi besloten liggende verduidelijkingen.

Het Bureau merkt ten eerste op dat conclusie 1 van het verleende octrooi dermate ruim was geredigeerd dat de materie van de geldende conclusie 1 met de aangebrachte wijzigingen geheel door de verleende hoofdconclusie wordt omvat en dat er dan ook geen sprake is van een uitbreiding van de beschermingsomvang.

Tijdens de hoorzitting heeft verzoekster naar voren gebracht dat niet wordt beoogd bezwaar te maken tegen vervanging van het woord "einde" door "uitlaateinde" (vgl. de pleitnotities van mr.ir. J. van Breda, pagina 4, regels 21-25). Kennelijk heeft verzoekster geen bezwaar meer tegen deze aanvulling. Het Bureau deelt overigens de mening van de octrooihouder dat deze aanvulling toelaatbaar is als zijnde een verduidelijking die voor de vakman die zelfstandig het octrooischrift en de stand van de techniek analyseert uit de beschrijving en de figuren van het octrooi kenbaar is.

Wat betreft de vraag, of de introductie van het woord "omvatten" in conclusie 1 aanvaardbaar is, merkt het Bureau op dat uit de stand van de techniek, bijvoorbeeld de Europese octrooiaanvraag 0436973 (zie aldaar figuur 1) gas/vloeistofscheiders bekend zijn met anti-kruipstroommiddelen in de vorm van twee afgeknot kegelvormige kragen. Voor de gemiddelde vakman die met deze kennis het verleende octrooi bestudeert zal het onmiddellijk duidelijk zijn dat ook bij de onderhavige inrichting uitvoeringsvormen mogelijk zijn waarin de anti-kruipstroommiddelen ten minste een afgeknot kegelvormige en/of schijfvormige kraag (vgl. de conclusies 4 en 5 van het verleende octrooi) kunnen omvatten, welke uitvoeringsvormen alle binnen de materie van de oorspronkelijke conclusie 1 vallen. Zoals hiervoor gezegd, met de introductie van het woord "omvatten" heeft geen uitbreiding van de beschermingsomvang in de zin van art. 75, lid 1, sub b. plaats gevonden.

Bovendien is het geen "ander" octrooi geworden: het betreft, kort gezegd, nog steeds het voorkomen van kruipstroming van vloeistof langs het stromingselement.

Voorzover de HR in het arrest Spiro Research/Flamco (zie daarin rechtsoverweging 3.3, BIE 1996, pag. 346) nadere voorwaarden heeft beoogd te stellen waaraan een voorstel voor een gewijzigd octrooi moet voldoen, hetgeen het Bureau niet aannemelijk acht, dan is het Bureau van oordeel dat in het onderhavige geval ook aan die voorwaarden is voldaan.

Kortom, het verwijt dat er een verruiming van de hoofdconclusie heeft plaats gevonden is niet terecht.

6. Samenvattend komt het Bureau I.E. tot de slotsom dat de aangedragen nietigheidsgronden van toepassing zijn op de conclusies 1-9 van het per 22 juni 2000 beperkte Nederlandse octrooi 1003408.

Aldus gedaan op 4 december 2000, door C. Eskes, R.A. Grootoenk en B.L. van Soest voornoemd.

5

mw. C. Eskes

mw. A.P. van Rooden